

طلاق چرا؟!

علل و عوامل، پیامدها، پیشگیری

تدوین و تالیف

حسن توکلی

انتشارات سیدعلی زاده

بهار ۱۳۹۲

سرشناسه	:	توکلی، حسن، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	:	طلاق چرا؟! علل و عوامل، پیامدها، پیشگیری / حسن توکلی.
مشخصات نشر	:	یزد: انتشارات سیدعلی زاده، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۸ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۹۲۵۷۳-۵-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۱ ت ۸۶۹/۸۱۹ HQA
رده بندی دیویی	:	۸۹/۳۰۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۰۴۴۴۶

طلاق چرا؟! تدوین و تألیف حسن توکلی

- نوبت چاپ: اول - خرداد ماه ۱۳۹۲
- شماره گان: ۱۰۰۰ نسخه - رقعی
- ناظر چاپ: سیداحمد سیدعلی زاده
- سر ویراستار: محمد علی ثقفی
- ویراستار: سید احمد سیدعلی زاده
- طرح جلد: احسان توانگر
- صفحه آرا: سیداحمد سیدعلی زاده
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: زیتون قم

- ناشر: انتشارات سیدعلی زاده
- نشانی: یزد، خیابان فرخی، پاساژ ۱۱۰
- صندوق پستی: ۸۹۱۹۵-۱۱۷
- تلفکس: ۰۳۵۱-۶۲۲۰۹۰۸
- همراه: ۰۹۱۹ ۴۳۹ ۹۰۲۰
- قیمت: ۴۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

پیشگفتار ۷

فصل اول: ازدواج و طلاق

مقدمه ۱۲

تعریف ازدواج: ۱۳

فلسفه و هدف ازدواج: ۱۴

طلاق: ۱۵

فصل دوم: طلاق از نظر اسلام و دیگر ادیان

طلاق از نظر ادیان مختلف: ۲۴

عصر جاهلیت ۲۴

یونان باستان ۲۵

طلاق در دین زرتشت: ۲۵

طلاق در دین یهود: ۲۶

طلاق در دین مسیحیت ۲۷

نظر اسلام و قرآن پیرامون طلاق: ۲۸

اقسام طلاق: ۳۰

طلاق در قانون ایران ۳۱

فصل سوم: مراحل طلاق

- دوره ی زمانی سازگاری زناشویی: ۴۰
- فرایند زوال ازدواج ۴۱
- مراحل طلاق ۴۳

فصل چهارم: علل و عوامل طلاق

- علل و عوامل طلاق ۴۸
- ازدواج در سنین پایین: ۵۰
- تحصیلات پایین: ۵۱
- درآمد پایین: ۵۲
- طلاق والدین و جو خانواده: ۵۴
- مشکلات جنسی ۵۵
- ناتوانی در حل تعارض و کشمکش مسایل زناشویی ۵۸
- توقعات بی جا، چشم و هم چشمی ۵۹
- ارتباطات ضعیف: ۶۰
- نداشتن پیوند مذهبی ۶۳
- اعتیاد: ۶۳
- نقش ماهواره و رسانه های گروهی در سست کردن بنیان خانواده ۶۴
- علل طلاق از منظر پژوهش های داخلی و خارجی: ۶۷

فصل پنجم: آثار طلاق

آثار طلاق.....	۷۶
بعد فردی.....	۷۷
بعد خانوادگی.....	۸۳
تاثیر طلاق بر فرزندان:.....	۸۳
تاثیر طلاق بر دختران و پسران:.....	۸۸
کمک به فرزندان جهت کنار آمدن با طلاق.....	۸۹
بعد اجتماعی.....	۹۳

فصل ششم: مدیریت طلاق

مدیریت طلاق.....	۹۸
------------------	----

فصل هفتم: پیشگیری از طلاق

پیشگیری از طلاق.....	۱۰۸
الف) عوامل قبل از ازدواج.....	۱۰۸
ب) عوامل بعد از ازدواج.....	۱۰۹
جدول تفاوت های زنان و مردان.....	۱۱۹
کتابنامه.....	۱۲۳

تقدیم بہ:

دو روشنی بخش زندگی ام:

محمد طہ

و

یاس فاطمہ

پیشگفتار

امواج خروشان و از هم گسیخته فرهنگی، اجتماعی و عاطفی، کانون خانواده ها را در هم نوردیده و دیگر گوشی برای شنیدن زنگ های خطر نیست و شاید هست! ولی گوشه ایمان را به نشنیدن زدیم. متأسفانه آمارها نشان می دهند که پدیده طلاق در کشور ما به طرز فاجعه آمیزی در حال گسترش است. افزایش روز افزون متقاضیان طلاق و مراجعین به دادگاه ها و مراکز مشاوره خانواده حاکی از اهمیت و لزوم بررسی علل زیر بنایی بروز تعارض و فقدان رضایت زناشویی می باشد. بنده سال ها به اقتضای شغلم، شاهد پرونده های بی شماری بوده ام که زوجین در آن قصد جدایی از یکدیگر را داشته اند و متأسفانه شاهد افزایش روز افزون تعداد این پرونده ها بوده ام و همیشه این سوال به ذهنم خطور می کرد که چرا انسان هایی که زندگی مشترک خودشان را با شور، عشق و محبت

زایدالوصفی آغاز می کنند سرانجام به جایی می رسند که تنها سرفصل مشترک آنها کینه، خشم، تنفر و در نهایت جدایی است؟ برای کاهش و پیشگیری از این معضل چه کارهایی باید انجام دهیم؟ اعتقاد بر این است که بایستی اندیشمندان، حقوقدانان، جامعه شناسان، روانشناسان، مربیان و برنامه ریزان جامعه برای جلوگیری از گسترش و افزایش این آفت، تلاش های فرهنگی و اجتماعی زیادی انجام دهند. آگاهی از علل اساسی مشکلات و فقدان رضایت زناشویی می تواند راه کارهای مناسب و مفیدی برای خانواده های مشکل دار و افرادی که قصد ازدواج و تشکیل خانواده دارند، فراهم سازد. از این رو ضروری است عوامل موثر بر ناسازگاری های زناشویی و طلاق مورد توجه قرار گیرد. با شناسایی این عوامل می توان میزان ازدواج با خطرهای بالا را کاهش داد و بر رضایت و شادکامی ازدواج های موجود افزود و از این طریق از پیامدهای ناگوار جلوگیری کرد، چرا که اگر پایه ی خانواده از استحکام لازم برخوردار نباشد، تبعات منفی آن نه تنها برای کانون خانواده، بلکه برای کل جامعه خواهد بود.

اما بنده در این مجال برخود فرض دانستم تا به عنوان عضوی کوچک از خانواده بزرگ حقوقدانان کشور که افتخار داشتم قریب به یک دهه به عنوان وکیل دادگستری، وکالت پرونده های مرتبط با اختلافات خانوادگی را عهده دار شوم و از سوی دیگر تجربه حضور

در شورای حل اختلاف و ستاد حفاظت اجتماعی موجب گردید تا از نزدیک با مشکلات بخشی از هموطنانم که نا خواسته به لحاظ فقدان یک آرمان مشترک، عشق و عاطفه شان در گرداب عدم تفاهم و هیاهوی زندگی ماشینی محو شده آشنا باشم. فرصت را مغتنم شمرده و بر آن شدم تا همزمان با ادامه تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد در رشته حقوق خصوصی، مطالعه هایی را در این حوزه به سرانجام برسانم و اکنون قلمی در دست گرفته و به حول و قوه الهی با استمداد از تجارب شخصی و پژوهش ها و تحقیقات همه صاحب نظرانی که در این حوزه حرفی برای گفتن دارند و بررسی و تحلیل چرایی این واقعه، در مناسبات اجتماعی پرداخته و دلایل بروز چنین رخدادی را در جامعه مورد بررسی قرار دهم. بدان امید که هرگز آوای غمگین طلاق به گوش تاریخ نرسد و به جای آن ترنم خوش صفا و صمیمیت، عشق و ایثار، وفا و صداقت، باغستان سرسبز تمامی خانواده ها را پر کند.

در پایان ضمن احترام به قلم توانای همه اندیشمندان، بزرگان و محققین، با تاکید بر این که هر چند در اقیانوس موج و دریای پر تلاطم نظرات اساتید و نویسندگان این وادی، چندان مجال عرض اندام ندارم اما تلاش بسیاری انجام شد که تدوین و چاپ این کتاب با دقت همراه باشد. برغم کوشش ها ممکن است نکاتی وجود داشته باشد که بتوان آن ها را بهبود بخشید که در این جا از تمام خوانندگان عزیز درخواست

می شود مولف را نسبت به این نکات آگاه سازند تا در اصلاح و غنی ساختن چاپ های بعدی کتاب سهمی را به خود اختصاص دهند. به همین دلیل، در این جا شایسته است پیشاپیش از بذل دقت و توجه تمامی خوانندگان گرامی، سپاسگزاری و قدردانی شود.

«ما بدان همت عالی نتوانیم رسید هان، مگر پیش نهد لطف شما گامی چند»

حسن توکلی

مهر ماه ۱۳۹۱ ه.ش